Ἔτος ΙΒ' Ἐν Ἀθήναις 3 Ἰουνίου 1899 Ἀριθ. 75

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ
Ἐν ὁδῷ Φλέσσα, ἀριθ. 8

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ 12 ΜΗΝΩΝ
Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἢ 1 Ἰουλίου
Ἐν τῷ ἐσωτ. δρ. 6.—Ἐν τῷ ἐξωτ. φρ.χρ. 8.

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ
ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Καὶ ἄλλοι σκοποὶ ὡς Μασσονικὰ δίκτυα, ὑπὸ Παναρέτου Χ. Δουληγέρη. — Περὶ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης εἰς γλῶσσαν καταληπτὴν τῷ λαῷ. (τέλος). — Ἐντυπώσεις ταξειδίου ἐκ τῶν Ἁγίων Τόπων, ὑπὸ Γ. Δ. Ματθοπούλου. — Διδάγματα ἐκ τοῦ 42ου Ψαλμοῦ, ὑπὸ Π. Κ. Γκορογιάννη. — Περιλειπόμενα τοῦ Συνεδρίου τῆς Κυριακῆς ἀργίας. — Ἐρωτήσεις καὶ ἀπαντήσεις.—Ἐκ τῶν τοῦ Χρυσοστόμου πρὸς Θεόδωρον ἐκπεσόντα.—Ποικίλα.—Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τῆς 6 καὶ 13 Ἰουνίου. — Οἱ διδάξοντες εἰς τὰς λαϊκὰς σχολὰς τῆς «Ἀναπλάσεως» κατὰ τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα.

ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΩΣ ΜΑΣΣΟΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

Σκοπός μου λέγει ὁ Μασσονισμὸς εἶνε «Νὰ συμφιλιώσω τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὸν Θεόν·» ἀλλὰ μὲ ποῖον Θεὸν παρακαλῶ; Μὲ τὸν Θεὸν τοῦ Εὐαγγελίου; ἀλλ' εἰς τοῦτο ἀνθίστανται οἱ πρῶτοι ἱδρυταὶ τῆς Μασσονίας καὶ θερμοὶ ὑποστηρικταί, οἱ Χριστοκτόνοι Ἰουδαῖοι καὶ οἱ παντοειδεῖς ὑλισταὶ καὶ ἄθεοι. Μὲ τὸν Θεὸν τῶν Βουδιστῶν καὶ Βραχμανιστῶν; ἀλλ' εἰς τοῦτο ἐπίσης ἀντιλέγουσιν οἱ προειρημένοι πάντες. Μὲ τὴν μονοθείαν τῶν Ἰουδαίων καὶ ἄλλων θεϊστῶν ἢ πανθεϊστῶν; ἀλλὰ καὶ οὗτοι μεταξύ των καὶ πρὸς πάντας τοὺς προηγουμένους εἰς ἄκρον διαφωνοῦσι. Μὲ ποῖον λοιπὸν Θεὸν σκοπεῖ ἡ Μασσονία νὰ συνδιαλλάξῃ τὸν κόσμον ὡς διακηρύττει; βεβαίως μὲ τὸν Θεὸν τὸν ὁποῖον οὐδόλως γνωρίζει οὔτε κἂν πιστεύει! Ὦ οἵα εἰρωνεία τῆς περὶ Θεοῦ ἰδέας!

Λοιπὸν ἀφοῦ ὁ Μασσονισμὸς ἐκ τῆς ὀργανώσεώς του εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ ἀκολουθῇ πάσας τὰς γνώμας τῶν ὀπαδῶν του καὶ οὐδεμίαν γνώμην καὶ πεποίθησιν νὰ ἔχῃ, ἀφοῦ ἔχει δηλαδὴ ἀρχὴν νὰ μὴ ἔχῃ καμμίαν ἀρχήν! νὰ ἀνέχηται πάσας τὰς γνώμας τῶν ὀπαδῶν του, χωρὶς οὐδεμίαν νὰ σέβηται, ἀφοῦ ὁμολογεῖ ὅτι δὲν ἔχει συνείδησιν τοῦ Θεοῦ τὸν ὁποῖον ψευδῶς λέγει ὅτι πιστεύει, εἶνε ἐμπαιγμὸς καὶ ὕβρις κατ' αὐτῆς τῆς λογικότητος τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπευθύνει τὰς πονηρὰς μωρίας του διαβεβαιῶν ὅτι ἔχει σκοπὸν νὰ συνδιαλλάξῃ τοὺς ἀνθρώπους μεταξύ των καὶ μετὰ τοῦ Θεοῦ! ἑπομένως καὶ τὸ τοιοῦτον φαίνεται ὅτι δὲν εἶνε σκοπός, ἀλλ' ἀφ' ἑνὸς μὲν εἶνε βλασφημία καὶ ὕβρις κατὰ τῆς χριστιανικῆς Πίστεως, ἡ ὁποία συνδιήλλαξε τὴν ἀνθρωπότητα μετὰ τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ θυσίας τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τελειωτοῦ αὐτῆς, τοῦ Θεανθρώπου Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἶνε παμπόνηρον δίκτυον διὰ τοὺς μὴ εἰδότας τὰς Ἁγίας Γραφὰς ἀλλὰ τυπικῶς μόνον θρησκευομένους πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ Μασσονικοῦ προσηλυτισμοῦ καὶ αὔξησιν τῆς Μασσονικῆς σπείρας.

Σκοπὸς τῆς Μασσονίας λέγει ὁ σεβάσμιος κ. Ν. Γαζῆς εἶνε ἡ ψυχικὴ σωτηρία· ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐπίσης εἶνε δίκτυον καὶ οὐχὶ σκοπὸς πρὸς ἐξαπάτην τῶν τυπικῶς ἐπίσης θρησκευομένων· τὸ περίεργον ὅμως εἶνε ὅτι ἐνῷ ὁ αὐτὸς κ. Γαζῆς εἰς τὸν αὐτὸν ὑπὲρ τῆς Μασσονίας λόγον του λέγει ὅτι ὁ Μασσονισμὸς ἐπιδιώκει ὡς σκοπόν του τὴν εὐδαιμονίαν καὶ εὐτυχίαν τῆς ἀνθρωπότητος μόνον ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ, μετ' ὀλίγον, ἐξ ὑπερβολικοῦ φαίνεται Μασσονικοῦ ζήλου, λησμονῶν τὸν ἑαυτόν του βεβαιοῖ τοὺς ἠλιθιωτέρους πάντως ἐκ τῶν Μασσόνων συναδέλφων του ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς Μασσονίας εἶνε ἀκόμη καὶ διὰ τὰ μέλλοντα! τὰ μετὰ θάνατον! ψυχικὴ δηλαδὴ σωτηρία!! Καὶ τοῦτο, διότι, ὡς καὶ ἄλλοτε ἀπεδείξαμεν, τὸ ψεῦδος εἶνε πάντοτε ἀντιφατικὸν πρὸς ἑαυτό, καὶ εὐάλωτον.

Σκοπός μου, λέγει ἐπίσης ἡ Μασσονία, εἶνε ἡ ἰσχὺς τῆς δικαιοσύνης καὶ ἡ λύτρωσις τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ ἀδικήματα· ἀλλὰ τὴν δικαιοσύνην, ὡς εἴδομεν, τὴν ἀναγνωρίζει μόνον μεταξὺ τῶν Μασσόνων, τοιαύτη δὲ εἶνε καὶ ἡ μεταξὺ τῶν λῃστῶν πρὸς ἀλλήλους δικαιοσύνη· διότι καὶ αὐτοὶ μεταξύ των ἔχουν δικαιοσύνην κατὰ τὴν διανομὴν τῶν κλοπιμαίων· ἡ διαφορὰ ὅμως εἶνε ὅτι πρὸς πάντα τὸν μὴ λῃστρικὸν κόσμον διάκεινται ἀδίκως καὶ ἐχθρικῶς, ὡς οἱ Μασσόνοι πρὸς πάντας ἡμᾶς, τοὺς ὁποίους ὀνομάζουσι βεβήλους! Καὶ ἡ Μασσονικὴ λοιπὸν δικαιοσύνη δὲν εἶνε σκοπός, ἀλλὰ δίκτυον καὶ δελεαστικὸν μέσον πρὸς προσηλυτιστικοὺς ὡσαύτως σκοπούς.

Σκοπός της, λέγει ὡσαύτως ἡ Μασσονία, εἶνε «Νὰ ἀντιπαλαίῃ κατὰ πάσης πολιτικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἐξαχρειώσεως». Ἐπειδὴ δέ, ὡς εἴδομεν, ψέγει πᾶν πολίτευμα ὡς φέρον φατρίας καὶ πᾶσαν θρησκείαν ὡς δημιουργοῦσαν διαιρέσεις, καὶ ἐπειδὴ αὐτολεξεὶ εἶπεν ὅτι «ἡ φυλή, τὸ πολίτευμα καὶ ἡ θρησκεία ἵστανται ὡς ἐχθρικὰ χαρακώματα», διὰ τῶν προηγουμένων ἀλληγορικῶς αὐτὴ ἡ Μασσονία ὁμολογεῖ ὅτι σκοπὸς αὐτῆς εἶνε Νὰ ἀντιπαλαίῃ πρὸς πᾶν πολίτευμα, πᾶσαν ἐθνικότητα καὶ πᾶσαν θρησκείαν. Ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τῶν Μασσόνων ὅτι ὁ σκοπός των εἶνε νὰ πολεμῶσι πᾶσαν πολιτικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἐξαχρείωσιν εἶνε ὡσαύτως παμπόνηρον δίκτυον καὶ ὄχι σκοπός. Μάλιστα δὲ ἂν ὑπάρχῃ σήμερον πολιτικὴ καὶ θρησκευτικὴ ἐξαχρείωσις ἔν τε τῷ ἡμετέρῳ ἔθνει καὶ ἀλλαχοῦ, αὐτοὶ ἀκριβῶς οἱ Μασσόνοι εἶνε οἱ ἄμεσοι δημιουργοὶ τῆς τοιαύτης ἐξαχρειώσεως, διότι αὐτοὶ συστηματικῶς εἰργάσθησαν καὶ ἐργάζονται πρὸς παράλυσιν καὶ ἄρσιν παντὸς ἠθικοῦ πολιτικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ δεσμοῦ, διότι ἀδιακρίτως διαβάλλουσι πάσας τὰς θρησκευτικὰς καὶ πολιτικὰς δοξασίας, ἄτε μὴ ἀνήκοντες καὶ μὴ ἔχοντες οὐδεμίαν θρησκείαν καὶ οὐδὲν πολίτευμα, καὶ τοῦτο, ὅπως ἐπιτευχθῇ ἡ κατάπτωσις αὐτῶν καὶ ἱδρυθῇ ἡ Μασσονικὴ ἀπολυταρχία ἢ μᾶλλον πολιτικὴ καὶ θρησκευτικὴ ἀναρχία πρὸς εὐδαιμονίαν δῆθεν τῆς ἀνθρωπότητος!

Σκοπός της, λέγει ὡσαύτως ἡ Μασσονία, εἶνε «Νὰ βοηθήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἔθνος εἰς τὰ ἔργα των». Καὶ ἀφοῦ εἴδομεν πόσον καταχθονίως καὶ ἐπιβούλως ἐργάζεται κατὰ πάσης ἰδέας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς πολιτείας, ἀφοῦ τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις, τὰς ὁποίας διδάσκει ἡ Ἐκκλησία, ὁ Μασσονισμὸς τὰς ὀνομάζει βλακώδεις διακρίσεις κλπ. ἐξάπαντος ἔργον τῆς πολιτείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας εἶνε νὰ ἐλέγξωσι τὴν Μασσονικὴν ἀνειλικρίνειαν καὶ δολιότητα καὶ διαλύσωσι τὰ παρὰ τοὺς κειμένους νόμους λειτουργοῦντα συνωμοτικὰ τῆς Μασσονίας κρησφύγετα ἐκ τῶν ὁποίων διαδίδεται πᾶσα ἀπιστία καὶ ἀσέβεια.

Λοιπόν, τί θέλει ὁ Μασσονισμός; Θὰ βοηθήσῃ, ὡς λέγει, τὴν πολιτείαν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐξόντωσιν τῆς ποικιλομόρφου πανουργίας καὶ διαφθορᾶς ἡ ὡς δίκτυον μεταχειρίζεται, ὡς συνειθίζει, τὴν τοιαύτην λυκοφιλίαν πρὸς εὐκολωτέραν αὐτῶν ἐξόντωσιν ὡς ἠλιθίως ἐλπίζει; Πράγματι ὅμως ἀναισθήτως βοηθεῖ διὰ τῶν ψευδολογημάτων καὶ τεραλογημάτων αὐτοῦ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐξόντωσίν του, καίτοι οἱ ἁρμόδιοι βαθὺν ὕπνον καθεύδουσι τῶν παντοειδῶν λύκων λυμαινομένων τὰς δυστυχεῖς κοινωνίας καὶ ὡς φίλων ἀκόμη θεωρουμένων!

Σκοπὸς τῆς Μασσονίας λέγει ἡ ἰδία ὅτι εἶνε «ἡ ἀναγέννησις τοῦ κόσμου»· καὶ τοῦτο ἐπίσης εἶνε ὕβρις κατὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς πίστεως Αὐτοῦ, ἡ ὁποία εἶνε ἡ πραγματικὴ Ἀναγέννησις, τὴν ὁποίαν βλασφημεῖ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀντιχρίστου Σατανᾶ διὰ τῶν πιστῶν του ὀργάνων, τῶν Μασσόνων, οἵτινες διαβάλλουσιν ὡς ψευδῆ τὴν περὶ Ἀναγεννήσεως διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ, ὡς δίκτυον προβάλλοντες Μασσονικὴν ἀναγέννησιν! εἶνε ὅμως μεθ' ὅλας τὰς βλασφήμους ἀρχάς, τὰς ὁποίας ἀκολουθοῦν ἐν τῷ Μασσονισμῷ, καὶ εὐλαβεῖς δῆθεν Χριστιανοί! εἴτε ἐμπαίζοντες τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ τοιοῦτοι εἶνε οἱ πλεῖστοι τῶν Μασσόνων, εἴτε πλανώμενοι ἐξ ἀμαθείας καὶ ἀλαζονείας καὶ τοιοῦτοι εἶνε οἱ τῶν πρώτων βαθμῶν Μασσόνοι.

Ἐν γένει δὲ ὅσα λέγονται καὶ γράφονται περὶ ἠθικῆς καὶ θρησκείας ἀπὸ μέρους τῶν Μασσόνων, εἶνε πονηρὰ ἐπινοήματα πρὸς ἐμπαιγμὸν τῆς Κοινωνίας, ἡ δὲ Μασσονία μόνον τὸ ψεῦδος ἔχει ὡς ἠθικὴν καὶ θρησκείαν αὐτῆς.

Ὡσαύτως δὲ καὶ αἱ προσπάθειαι τῶν Μασσόνων νὰ ἀναμιγνύωνται εἰς φιλανθρωπικὰ σωματεῖα καὶ ἐπιτροπὰς διαφόρους, εἰς τὰς Ἐκκλησίας ὡς ἐπίτροποι, καὶ ἡ προθυμία των νὰ μετελομβάνωσι βεβήλως καὶ αὐτῶν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων! γίνονται κατ' ἀνάγκην κοινωνικήν, διότι δὲν δύνανται νὰ ζήσουν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, καὶ πρὸς σκοπὸν προσηλυτισμοῦ καὶ οὐχὶ ἐξ εὐλαβείας.

Ἰδοὺ ἡ πραγματικὴ Μασσονικὴ ἠθικὴ αὐτῶν διδασκαλία: «Ἀθανασία ψυχῆς, Κόλασις καὶ Παράδεισος εἶνε κολοκύθια μὲ ρίγανη!» Αὐτὰ ἐδίδασκε πρό τινος σοφὸς Μασσόνος τοὺς μαθητάς του πρὸς ἠθικοποίησιν αὐτῶν! καὶ πρὸς δόξαν τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας.

Πανάρετος Χ. Δουλιγέρης.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΕΙΣ ΓΛΩΣΣΑΝ ΚΑΤΑΛΗΠΤΗΝ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου φύλλου)

Λάβετε τὸν κόπον νὰ συμβουλευθῆτε τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων τὸ Β' κεφάλαιον (στίχος 4ος—13ος) τὸ ὁποῖον μεταφέρω ἐνταῦθα αὐτολεξεί.— . . . . . καὶ ἐπλήσθησαν »ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις »γλώσσαις, καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι. »Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες »εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Γενομέ»νης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, συνῆλθε τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη »ὅτι ἤκουον εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν. »Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες πρὸς ἀλ»λήλους· Οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλι»λαῖοι; καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ »ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἐλαμῖται, »καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ »Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, Φρυγίαν τε καὶ »Παμφυλίαν, Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης, τῆς κατὰ »Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ »προσήλυτοι, Κρῆτες καὶ Ἄραβες, ἀκούομεν λαλούντων »αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ; »Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέ»γοντες· Τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι;...»

Τί ἄλλο ἦτο παρὰ θαῦμα, θεῖα οἰκονομία συντελεσθέν, διὰ νὰ κατανοήσουν ὅλοι τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ; καὶ ἔπειτα ἡμεῖς τὸ νομίζομεν πρακτικῶς ἄστοχον τὸ νὰ ποτίσωμεν τὸν λαὸν μὲ τῆς θρησκείας τὸ ἄδολον γάλα! Καὶ κρατοῦμεν τὸ Εὐαγγέλιον διὰ λογαριασμόν μας, ὡς νὰ εἶπε ποτὲ ὁ Σωτήρ μας, ὅτι ἡ θεία Του διδασκαλία ἦτο προνόμιον τῶν ἐγγραμμάτων καὶ σοφῶν . . . βεβαίως ὄχι . . . Ἐκεῖνος ἦλθεν, ἐδίδαξε καὶ ἔσωσε τὸν λαόν, μετ' αὐτοῦ συναναστρέφετο, καὶ παρὰ τῷ λαῷ καρποφορεῖ ἡ διδασκαλία τοῦ Σωτῆρος, διότι ὁ λαὸς εἶνε ἀγαθός, καὶ ἔχει πίστιν ἀγνήν, τὴν ὁποίαν δὲν κλονίζει τίποτε—οὔτε σοφίσματα ἐπιστημόνων καὶ λογίων, οὔτε μικροσκοπικαὶ τῆς γλώσσης ἀναλύσεις.

Ἂν παραδέχωνται τὴν Μετάφρασιν, δηλαδὴ τὴν διάδοσιν τῶν ἰδεῶν τοῦ Ἁγίου Εὐαγγελίου, ὡς ἠθικῶς ἀδόκιμον, παραδέχονται, ὅτι ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ εἶνε τι τὸ ψεκτὸν ἠθικῶς!!—Ὦ τῆς βλασφημίας!—πῶς εἶνε δυνατὸν τῆς ἠθικῆς ἡ βάσις καὶ ἡ πηγὴ νὰ εἶνε ἠθικῶς ἀδόκιμος, ἑπομένως νὰ βλάψῃ ἠθικῶς!! Ἀρκεῖ ὁ λαὸς νὰ ἀναγνώσῃ καὶ νὰ μελετήσῃ τὸν βίον τοῦ Σωτῆρος «. . . Ὅς διῆλθεν εὐεργετῶν . . .» νὰ ποτισθῇ μὲ τὸ «Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» καὶ αὐτὸ θὰ εἶνε βῆμα μέγα πρὸς τὰ πρόσω.— Δὲν εἴμεθα ὑπὲρ τῆς Μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης, διότι τὴν νομίζομεν πανάκειαν—ὄχι—ἀλλὰ τὴν θεωροῦμεν θεμέλιον, ἐφ' οὗ δύναται νὰ κτισθῇ ὁλόκληρον τὸ ἠθικὸν οἰκοδόμημα τῆς ἠθικῆς ἀναμορφώσεως τοῦ λαοῦ.

Τὸ ὅτι ἡ Μετάφρασις εἶνέ τι ἐθνικῶς ἀσύστατον (!) αὐτὸ μὲ κάμνει νὰ σκεφθῶ· διατί ἐθνικῶς ἀσύστατον; μήπως ἕνεκα τῆς γλώσσης; ἀλλ' ἡ Ἑλλὰς δὲν ἀποτελεῖται ἐκ κρατιδίων διαφόρων εἰς τὰ ὁποῖα ὁμιλοῦνται διάφοροι διάλεκτοι ἢ γλῶσσαι.— Οὔτε ζητοῦμεν νὰ μεταφρασθῇ τὸ Ἅγιον Εὐαγγέλιον εἰς τὴν δημώδη τὴν ἀνύπαρκτον, εἰς τὸ πλάσμα αὐτὸ τῆς φαντασίας τῶν νεωτεριζόντων διηγηματογράφων, τὴν ὁποίαν οὔτὲ οἱ Ἑπτανήσιοι, οὔτε οἱ Στερεολαδῖται, οὔτε οἱ Μωραῖται, οὔτε κανεὶς ἐννοεῖ. Ἡ μετάφρασις θὰ εἶνε εἰς τὴν γλῶσσαν τὴν νεοελληνικήν, τὴν ἐν χρήσει ἐπισήμῳ παραδεδεγμένην, τὴν γλῶσσαν τὴν ὁποίαν μανθάνουν τὰ παιδιά μας εἰς τὸ σχολεῖον, τὴν γλῶσσαν τῶν ἀναγνωστικῶν βιβλίων καὶ τοῦ μικροτέρου δημοτικοῦ σχολείου, τὴν γλῶσσαν τὴν ὁποίαν ὁ λαὸς ὁμιλεῖ καὶ τὴν ὁποίαν καταλαμβάνει, ἀπὸ τὸ μικρότερον χωρίον ἕως εἰς τὰς μεγαλουπόλεις, καὶ αὐτὴν τὴν πρωτεύουσαν.

Τὰ ἀνωτέρω, νομίζω ἀρκετά, διὰ νὰ πείσουν ὅλους, περὶ τῆς ἐπειγούσης ἀνάγκης τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης. Καὶ μὴν ἀνησυχεῖτε οἱ αὐστηροὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν νόμων τηρηταί· κανὲν κακὸν δὲν θὰ προκύψῃ ἐκ τῆς γενικεύσεως τοῦ Φωτὸς τοῦ Ἁγίου Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε μονοπώλιον τῶν λογίων—Ὄχι! εἶνε κτῆμα ὅλων.

Τὸ ἔργον τῆς Μεταφράσεως ἔχει ν' ἀντιπαλαίσῃ πρὸς πολλὰς στενοκεφάλους θεωρίας· ἀλλ' εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ νικήσῃ ταύτας, ἀφ' οὗ ἔχει ἐν ἑαυτῷ τόσην δύναμιν, ἀφοῦ προώρισται νὰ ἐξυπηρετήσῃ τοιοῦτον ὑψηλὸν σκοπόν, καὶ πρὸ παντὸς γίνεται ἀφιλοκερδῶς, χωρὶς κανεὶς ἐκδότης καὶ κανεὶς συγγραφεὺς νὰ στηρίζῃ ἐπ' αὐτοῦ πλουτιστικὰς ἐλπίδας;

Μὲ μόνον τὸν ἁγνὸν σκοπόν Της, μὲ μόνον τὸν ὑψηλὸν Της προορισμόν, παρ' ὅλην τὴν ἀντίδρασιν, ἡ Μετάφρασις ἐλπίζομεν ὅτι θὰ ἐπιτύχῃ, καὶ ἐκδιδομένη θὰ φέρῃ τοὺς καρπούς της, διότι εἶνε ἔργον, τὸ ὁποῖον φέρει ἐν ἑαυτῷ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ.

* * *

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΑΞΕΙΔΙΟΥ ΕΚ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΟΠΩΝ

Α'

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἐκδρομῶν τῆς ἑταιρίας Κοὺκ ἐπισκεφθεὶς τοὺς Ἁγίους Τόπους κατὰ τὴν ἑβδομάδα τῶν Παθῶν καὶ τοῦ Πάσχα, ἀπεκόμισα ἐκεῖθεν τὰς ἄριστας ἐντυπώσεις. Δυστυχῶς ἡμεῖς οἱ ἐν Ἑλλάδι πολὺ ὀλίγην σημασίαν δίδομεν εἰς τὰς περιηγήσεις ταύτας. Νομίζομεν ὅτι εἶνε ψυχρὰ μέρη οὐδὲν τὸ θέλγητρον παρέχοντα. Ἀπάτη οἰκτρά. Διότι οὗτοι οἱ τόποι, συνδυαζόμενοι μάλιστα καὶ μὲ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Αἰγύπτου, κατ' οὐδὲν μειονεκτοῦσι τῶν εὐρωπαϊκῶν μεγαλουπόλεων καὶ ὑπὸ ἔποψιν τέρψεως καὶ θελγήτρων. Ἐγώ, ἐπισκεφθεὶς πολλὰς εὐρωπαϊκὰς μεγαλουπόλεις καὶ πρωτευούσας, οὐδαμῶς εὑρίσκω τὸ Κάϊρον κατώτερον ἐκείνων, ἐν γενικαῖς, ἐννοεῖται, γραμμαῖς καὶ ἐν παραβολῇ. Διότι ἔχουσι μὲν αἱ μεγαλουπόλεις τῆς Εὐρώπης τὰς καλλονάς των καὶ τὰ θέλγητρά των, ἀλλ' ἔχει καὶ τὸ Κάϊρον τὰς ἰδικάς του, τὰς ὁποίας δὲν ἔχει ἡ Εὐρώπη.

Ἡ ἐπίσκεψις μάλιστα τῶν ἁγίων Τόπων ἐνέχει πολλαπλοῦν ἐνδιαφέρον. Ἐκεῖ βλέπομεν παρελαύνοντα καὶ ἐξελισσόμενα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας ὅλα τὰ ἱστορικοθρησκευτικὰ ὀνόματα ὅσα ἐκ νηπιακῆς ἡλικίας καὶ μέχρι γήρατος ἀκούομεν: Γολγοθᾶς, Ἅγιος Τάφος, Βηθλεέμ, Ἰορδάνης, Ὄρος Ἐλαιῶν, Θαβὼρ κτλ. κτλ., ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός. Μὰ τί φρονεῖτε; Αὐτοὶ οἱ Εὐρωπαῖοι, οἱ ὁποῖοι κατὰ μυριάδας ἐτησίως ἐπισκέπτονται τὴν Ἱερουσαλήμ, μολονότι κατοικοῦσιν ἀπώτερον ἡμῶν, δὲν εἰξεύρουν τί κάμνουν; Εἶνε αὐτοὶ ἀνόητοι καὶ ἡμεῖς ἔξυπνοι: Ἢ μήπως νομίζετε ὅτι αὐτοὶ εἶνε ὅλοι Κροῖσοι καὶ ἄργοι; Ὑπάρχουσι καὶ τοιοῦτοί τινες, ἀλλ' οἱ πλείονές εἰσιν ἐπαγγελματίαι καὶ μετρίας περιουσίας. Καὶ ἐκείνων μὲν οἱ πλεῖστοι δὲν ἔχουσιν ἢ μόνον τὸ τῆς περιεργίας καὶ τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα. Ἡμεῖς ὅμως ἐπὶ πλέον ἔχομεν καὶ ἀπτότερον συμφέρον, διότι ἔχομεν ἐκεῖ ζωτικώτατα τοῦ ὁμοδόξου Πατριαρχείου συμφέροντα, τὰ ὁποῖα διακυβεύονται ἐκ τῶν διαφόρων ἐκεῖ ἀλληλοσυγκρουομένων ἐθνοτήτων καὶ διαφόρων θρησκευμάτων. Φαντάζεσθε πόσον ἀντλεῖ θάρρος ὁ ἐκεῖ ὀρθόδοξος πληθυσμός, κληρικοί τε καὶ λαϊκοί, ἐκ τῆς μεταβάσεως καὶ παρουσίας προσκυνητῶν ἐξ Ἑλλάδος; Ἔστω καὶ ἂν οὗτοι ὦσιν ἁπλοῖ ἰδιῶται. Ἀλλ' ἐὰν οὗτοι τυγχάνωσιν ἐκ τῶν κορυφῶν τοῦ ἔθνους, ἄ! τότε εἶνε ἀνυπολόγιστος ἡ ὠφέλεια.

Μέγιστον καὶ δικαιότατον παράπονον ἔχουσιν οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις, βλέποντες τήν τε ἐπίσημον καὶ ἰδιωτικὴν Ἑλλάδα ἀδιαφοροῦσαν ὅλως πρὸς τὴν ἐκεῖ στρατευομένην καὶ παλαίουσαν ἑλληνοορθοδοξίαν. Ἐκ τῶν πάγων τοῦ Βορρᾶ τοῦ ὁμοδόξου κράτους εἶχον μεταθῆ προσκυνηταὶ κατὰ τὸ Πάσχα περὶ

τὰς 8,000. Ἕλληνες δὲ πόσοι; 8 μονάδες=ὀκτώ. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τούτων ὁ εἷς ἦτο ἐξ Αἰγύπτου. Ἐν Ῥωσσίᾳ, ἔνθα ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι φροντίζοντες περὶ τοῦ μεγαλείου τῆς πατρίδος των καὶ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἐπιρροῆς των καθ' ἅπασαν τὴν ὑφήλιον, ἔχει σχηματισθῆ καὶ ὑφίσταται λειτουργοῦσα ἑταιρία, σκοπὸν ἔχουσα τὴν συλλογὴν χρημάτων καὶ τὴν ἀποστολὴν τῶν ἀπόρων ἀντὶ ἐλαχίστης ἐκ μέρους των καταβολῆς χρημάτων εἰς ἐπίσκεψιν τῶν Ἁγίων Τόπων καὶ ἐν γένει τῆς Παλαιστίνης. Ἐν Ἱεροσολύμοις δὲ ἔχουσιν οἰκίας μεγαλοπρεπεῖς καὶ ξενῶνας πολλοὺς καὶ πλουσίους, ἔνθα ξενίζουσι τοὺς ὁμοεθνεῖς των. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἡμέτεροι μ' ὅλην τὴν γλισχρότητα τῶν πόρων των οὐ μόνον οὐδαμῶς ὑστεροῦσι τῶν Ῥώσσων κατὰ τὴν φιλοξενίαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑπερβάλλουσι. Πάντας τοὺς προσερχομένους, ἂν δεχθῶσι τὴν προσφορὰν των καὶ ἔχωσιν ἀνάγκην ξενίας, δέχονται εἰς τοὺς ξενῶνάς των, καὶ φιλοξενοῦσι μετὰ πάσης εὐχαριστήσεως. Καὶ ὡς ξεναγοὶ δὲ πάντες εἰσὶ προθυμότατοι νὰ περιαγάγωσι τὸν ἐπισκέπτην εἰς πάντα τὰ ἀξιοθέατα μέρη καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἱερουσαλήμ, δίδοντες πᾶσαν πληροφορίαν σχετικὴν πρὸς τὸ ἀντικείμενον, ὅπερ ἐπισκέπτεσθε.

Τὸ δὲ μέχρις Ἱεροσολύμων ταξείδιον εἶνε ποικίλον καὶ εὐχάριστον, διότι ἐκπλέων τις τοῦ Πειραιῶς διὰ τοῦ ρωσσικοῦ, διέρχεται ἐκ Κρήτης, ἔνθα προσεγγίζει εἰς Σούδαν καὶ Ἡράκλειον καὶ βλέπει ὅλην τὴν ἐπιμήκη βόρειον πλευρὰν τῆς περικλεοῦς νήσου. Ἀπομακρυνόμενος τῆς Κρήτης περὶ τὰ 50 μίλια δὲν βλέπει τις ἢ πάντοθεν θάλασσαν, ἕνα ὑδάτινον κύκλον, ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου πλέει, καὶ ὅθεν βλέπει τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα καὶ δύοντα ἐν τῇ θαλάσσῃ, φαινόμενον πολὺ τερπνὸν καὶ εὐχάριστον.

Κατὰ τὸ Ἀδριατικὸν καὶ Τυρηνικὸν πέλαγος, ἅπερ πολλάκις διέπλευσα, βλέπει τις πανταχόθεν οἱονεὶ ἐγκατεσπαρμένα καὶ ὀρχούμενα ἐπὶ τῶν κυμάτων παντὸς εἴδους πλοῖα καὶ ἀτμόπλοια καὶ δελφῖνας κατὰ ὁμάδας συμπλέοντας καὶ παρακολουθοῦντας τὸ ἀτμόπλοιον, οἱονεὶ συναγωνιζομένους ὅπως ὑπερβῶσιν αὐτό, θέαμα ὅπερ ἀπλήστως τέρπει τὸν θεατήν. Ἐνταῦθα δὲ οὐδὲν τούτων συναντᾷ τις πλὴν ἑνὸς ἢ δύο ἀτμοπλοίων τῆς γραμμῆς Πειραιῶς—Ἀλεξανδρείας.

Μετὰ διήμερον πλοῦν ἐφθάσαμεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν προσηγγίσαμεν εἰς τὸ Πόρτ Σαΐτ, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἰόππην, τὸ ἐπίνειον τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἡ Ἰόππη κατοικεῖται ὑπὸ 30,000 περίπου κατοίκων. Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ πόλει ὁ Πέτρος ἀνέστησε τὴν Ταβιθά, καθ' ἃ μνημονεύεται ἐν ταῖς πράξεσι τῶν Ἀποστόλων.

Τὴν 2 μ.μ. τῆς 14 Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἐξεκινήσαμεν διὰ τοῦ σιδηροδρόμου κατευθυνόμενοι εἰς Ἱεροσόλυμα. Πέριξ τῆς Ἰόππης βλέπομεν πολλοὺς καὶ ἀνθηροὺς λεμονοπορτοκαλεῶνας. Μετὰ τούτους ἐπακολουθοῦσιν ἐπὶ δύο σιδηροδρομικὰς ὥρας γαῖαι καλλιεργημέναι, ὁμαλώταται, καταπράσινοι, λόφος οὐδείς, πλὴν ἐλαφροτάτων τινῶν ὑψωμάτων πρὸς ἀποφυγὴν ἴσως τῆς ἀπολύτου μονοτονίας. Ἀπὸ τοῦ μέσου ὅμως τῆς ὁδοῦ καὶ μέχρις Ἱερουσαλὴμ παραλλάσσει ὅλως ἡ σκηνογραφία, καὶ ἄρχονται καὶ ἐξακολουθοῦσι μέχρις Ἱεροσολύμων τόποι πετρώδεις, βουνὰ καὶ ξηρὰ μέρη. Τὴν 6 μ.μ., ἤτοι μετὰ 4 ἀκριβῶς ὥρας, καταφθάνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἡ ἀπὸ Ἰόππης εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπόστασις εἶνε 87 χιλιόμετρα. Ὁ δὲ σιδηρόδρομος στενός, ἑνὸς μέτρου, καὶ ὄχι εὐχάριστος. Ἐκ τοῦ ὁπωσδήποτε μακρὰν τῆς πόλεως κειμένου σταθμοῦ παραλαβόντες ἡμᾶς ὑπάλληλοι τῆς ἑταιρίας Κοὺκ δι' ἁμαξῶν μᾶς ὡδήγησαν καὶ ἐτοποθέτησαν εἰς τὸ καλλίτερον τῆς πόλεως ξενοδοχεῖον καλούμενον Grand New Hotel. Εἶνε πολὺ καλὸν ξενοδοχεῖον καὶ εἰς αὐτὸ μεταβαίνουσι κατὰ προτίμησιν οἱ Ἄγγλοι περιηγηταί. Στοιχίζει ἑκάστην ἡμέραν 15—20 φράγκα χρυσᾶ.

Ἐνταῦθα λοιπὸν ἔχοντες τὸ ὁρμητήριον ἐπεσκέφθημεν τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ πάντα τὰ ἀξιοθέατα αὐτῆς μέρη, τὰ ὁποῖα θὰ σᾶς σκιαγραφήσω περιληπτικῶς ἐν τῷ ἑπομένῳ φύλλῳ.

Γ. Δ. Ματθόπουλος

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ 42ΟΥ ΨΑΛΜΟΥ

Δοκιμασίαν παρίσταται ὑφιστάμενος ὁ ποιητὴς τοῦ ψαλμοῦ τούτου, διότι βαίνει ἐπὶ τὴν ὁδὸν τῆς ἐξορίας, προορῶν πάσας τὰς πικρίας σκληρᾶς αἰχμαλωσίας, τὸ δὲ θλιβερώτατον, καὶ ἐμπαιζόμενος ὑπὸ ἐμπαικτῶν, οἵτινες ἐν εἰρωνίᾳ κακίστῃ τῷ λέγουσι: «Ποῦ εἶνε ὁ Θεός σου;» Ἡ ἐρώτησις αὕτη πληγώνει τὴν ψυχήν του πολὺ περισσότερον ἢ τὰ ἀτυχήματά του. Καὶ μόνη ἡ σκέψις, ὅτι ἡ μετὰ τοῦ Θεοῦ κοινωνία του ἠδύνατο νὰ ἐξασθενήσῃ, τὸν ταράττει καὶ τοῦ ἐκσπᾷ στεναγμόν. Ὁ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ χωρισμὸς θὰ ἦτο δι' αὐτὸν φρικτὴ στέρησις, τὴν ὁποίαν ἀποκρούει. Χάνων τὸν Θεόν, ἤθελε χάσει τὸ πᾶν! Πάσχει ὁ χωριζόμενος τῶν ἀγαπητῶν του... Νὰ ζῇ ἄνευ αὐτῶν, τοῦτο εἶνε ἀδύνατον καὶ νὰ τὸ σκεφθῇ τις. Ἐν ταῖς φλογεραῖς γραμμαῖς, δι' ὧν ὁ ψαλμῳδὸς ἱστόρησε τὸν ἐσωτερικὸν βίον του, βλέπω τὴν ἀπόδειξιν τῆς ζώσης καὶ θερμουργοῦ ἀγάπης, δι' ἧς ἡνοῦτο μετὰ τοῦ Θεοῦ. Καὶ τὴν ἐξορίαν θὰ ὑπομείνῃ, ἐὰν ὁ Θεὸς εἶνε μετ' αὐτοῦ. Δὲν εἶνε εὔκολον νὰ ἐκριζωθῇ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῆς ψυχῆς του, διότι βαθέως, βαθύτατα ἐρριζώθη ἤδη.

Τὸ ἀγαπᾷν, τοῦτο εἶνε ἡ ἀληθὴς δύναμις· ἡ ἀληθὴς ἀγάπη ἐκβάλλει τὸν φόβον, διώκει τὴν ἀμφιβολίαν καὶ θαρρύνει τὴν ψυχὴν ἐν τῷ ἀγῶνι καὶ τῇ ὑπομονῇ τῶν καταφρονήσεων. Ἀγαπᾶτε τὸν Θεόν, ἀγαπᾶτε αὐτὸν δι' ὅλων ὑμῶν τῶν δυνάμεων; Οὐδ' ἡ ζωὴ τότε, μετὰ τῶν ἀγώνων καὶ τῶν θλίψεών της, οὐδὲ ὁ θάνατος μετὰ τῶν ἀγωνιῶν καὶ τοῦ σκότους του, οὐδὲν θὰ σᾶς χωρίσῃ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ· καὶ εἰς τὸ ἐρώτημα: «Ποῦ εἶνε ὁ Θεός σου;» θὰ δύνασθε πάντοτε ν' ἀπαντᾶτε ἱλαρὰν καὶ νικηφόρον ἀπάντησιν.

Οὐ μόνον δ' ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν ὁ ψαλμῳδός, ἀλλὰ καὶ προσεύχεται. Τὰς ἀμφιβολίας, αἵτινες δυνατὸν νὰ καταλάβωσιν ἡμᾶς ὡς πρὸς τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν Θεόν, ταύτας εἰς τὸν Θεὸν πρῶτον ὀφείλομεν νὰ ἐμπιστεύωμεν διὰ τῆς προσευχῆς. Κατὰ τὰς ὥρας τὰς κρισίμους, ὅτε ἀπειλεῖται ἡ πίστις μας, ἃς ἀτενίζωμεν ὄχι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἀλλὰ πρὸς τὸν Θεόν· ὄχι πρὸς τοὺς ἀνθρώπους οὔτε εἰς τοὺς συλλογισμοὺς αὐτῶν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τὰς ἀσθενεστέρας αὐτῶν ἀποδείξεις,

ἀλλ' εὐθὺς πρὸς Ἐκεῖνον, ὅστις εἶνε τὸ φῶς ἀνεπίδεκτον σκότους. Εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ ἐρωτῶμεν τὸν Θεόν: «Διατί δοκιμάζεις ἡμᾶς οὕτω;» διὰ τῆς προσευχῆς, οὐχὶ ὡς ἀπιστάται κατὰ τῶν βουλῶν αὐτοῦ, ἀλλ' ὡς εὐγνώμονα καὶ εὐπειθῆ τέκνα. Δυνάμεθα νὰ τῷ εἴπωμεν τὰς λιποψυχίας, πάσας τὰς ἀπογοητεύσεις μας, καὶ νὰ ζητήσωμεν παρ' Αὐτοῦ νὰ διαλύσῃ Αὐτός, διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀγαθότητος, τὸ ἐπισκοτίσαν τὴν πίστιν μας νέφος. Ὁ 42ος ψαλμὸς δὲν εἶνε γλυκὺς ὕμνος, διηγούμενος, ὡς οἱ σημερινοί, νίκας καὶ θριάμβους· ἀλλ' εἶνε ἀγῶνος ὕμνος, προσευχή, ἐν ᾗ συγκρούονται τὰ συνταράσσοντα ἡμᾶς αἰσθήματα, ὅτε ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ὁ πόλεμος ἐξερράγη. Καὶ εἶνε εἰλικρινὴς ὁ ὕμνος οὗτος. Ἂς μὴ ἐγγίζωμεν τῷ Θεῷ μὲ λόγον εἰρήνης, ὅταν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς δὲν ὑπάρχῃ εἰρήνη. Ἂς ἀποκαλύψωμεν αὐτῷ τὴν καρδίαν μας! Τοῦτο ἐπιτρέπεται, τοῦτο καὶ ἀγαθὸν καὶ καθῆκον εἶνε. Ἂς ἀποκαλύψωμεν Αὐτῷ τὸ πᾶν, μηδὲν ἂς τῷ κρύψωμεν. Τὸ νὰ μὴ ἔχωμέν τι νὰ εἴπωμεν πρὸς τὸν Θεόν, μηδὲ φιλικὴν ἐμπιστοσύνην ἐν τῇ μετ' αὐτοῦ κοινωνίᾳ, τοῦτο εἶνε τὸ βαρύ. Ἡ ζωὴ ξηραίνεται, ὅταν τῆς προσευχῆς ἡ πηγὴ ξηρανθῇ. Καὶ ἂν ἡ πίστις μας ἀσθενεστάτη ἦνε, ἂς μὴ δειλιῶμεν! Ἂς προσευχώμεθα καὶ, ἀντὶ νὰ λέγωμεν «Ποῦ εἶνε ὁ Θεός σου;» ἂς λέγωμεν «Θεέ μου, βοήθησον, εἰσάκουσον, ἐλευθέρωσον, εὐλόγησον.» Καὶ ὁ Θεὸς θὰ πράξῃ τοῦτο.

Κατὰ τῶν πυρίνων βελῶν, τὰ ὁποῖα οἱ κακοποιοὶ κατ' αὐτοῦ βάλλουσιν, ὁ ψαλμῳδὸς ἀντιτείνει καὶ τὰ ἐκ τῆς προσωπικῆς αὐτοῦ πείρας ἐνδεικνυόμενα ὅπλα, ἐνθυμούμενος τὰς εὐλογητὰς ἡμέρας, ὅτε εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἀνεβαίνων ἐλάτρευε καὶ ἐθυσίαζεν Αὐτῷ μετὰ συντετριμμένης καρδίας. Κατὰ τὰς εὐλογητὰς ὥρας ἐκείνας ἠσθάνθη ἐγγὺς τὸν Θεὸν καὶ εἶδεν Ἐκεῖνον, ὃν ἀνθρώπινον ὄμμα ἀδυνατεῖ νὰ ἴδῃ, βλέπει δὲ μόνη ἡ πίστις, διασχίζουσα τὰ νέφη καὶ εἰσδύουσα εἰς τὸ ἄπειρον. Γνωρίζει ὅτι ἡ θεωροῦσα τὸν Θεὸν ψυχὴ φωτίζεται. Ἔπιεν ἀπὸ τῆς πηγῆς τοῦ ζῶντος ὕδατος καὶ ἐδροσίσθη· ἐζήτησε καὶ εὗρεν. Εἶνε ταῦτα τῆς πείρας τὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ὁ χρόνος ἀδυνατεῖ τὸ παράπαν νὰ ἀλλοιώσῃ καὶ ἐξαλείψῃ. Εἶδε πρὸς τούτοις τὸν Θεὸν ἐνεργοῦντα ἐπὶ τὸν βίον του καὶ τὸν βίον τοῦ λαοῦ, μεθ' οὗ χαρμοσύνως συμπροσηύχετο ἐν τῷ ναῷ κατὰ τὰς ἐπισήμους συνάξεις. Μὴ δὲν ἐγένετο ὁ ἐλευθερωτὴς τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τοῦ ψαλμῳδοῦ εὐεργέτης ὁ Θεός; Ἂς ἐπέλθωσι, κυμάτων δίκην, αἱ δοκιμασίαι κατ' αὐτοῦ· ἡ πίστις του εἶνε ἀκλόνητος. Ὅ,τι ὁ Θεὸς στερεῖ αὐτὸν διὰ τῆς μυστηριώδους δοκιμασίας, τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐξαλείψῃ τὴν μνήμην ἐκείνου, τὸ ὁποῖον παρὰ τοῦ Θεοῦ ἤδη ἔλαβε.

Καὶ τὸ δῶρον τοῦτο τοῦ Θεοῦ, τὸ δῶρον τῆς αἰωνίας χάριτος, τὸ ὑπέρτατον, τὸ δῶρον, λέγω, τοῦτο ὀνομάζεται σωτηρία. Ὁ ἐξόριστος ψάλτης δύναται νὰ προσεύχηται, διότι οὐ μόνον ἐβοηθήθη, ἐπροστατεύθη, ἀλλὰ καὶ συνεχωρήθη. Ὁ Θεὸς εἶνε ἡ σωτηρία του καὶ διὰ τοῦτο εἶνε καὶ θὰ εἶνε πάντοτε ὁ Θεός του!

Ἀναγνῶστα, ἤκουσες καὶ σὺ τῶν ἀσεβῶν τὸ ἐρώτημα «Ποῦ εἶνε ὁ Θεός σου;» Δύνασαι ν' ἀπαντήσῃς «Ὁ Θεὸς εἶνε ἡ σωτηρία μου, Ὁ Θεός μου»;

(Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ). Κατὰ μετάφρασιν

Π. Κ. Γκορογιάννης.

ΠΕΡΙΛΕΙΠΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΑΡΓΙΑΣ

— Οἱ θελήσαντες νὰ συνδεθῇ ἡ Κυριακὴ ἀργία μετὰ τοῦ ἁγιασμοῦ ρητῶς ἐδήλωσαν ὅτι δὲν ἐνδοιοῦν νὰ ἐπέμβῃ ἡ πολιτεία εἰς ζητήματα συνειδήσεως καὶ νὰ μετέλθῃ μέτρα ἐκβιαστικὰ εἰς πλήρωσιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων. Ἐνοοῦν ὅμως νὰ ψηφίσῃ ἡ πολιτεία μέτρα ἐμποδίζοντα τὴν βεβήλωσιν τῆς Κυριακῆς καὶ διευκολύνοντα τὴν κοινωνίαν εἰς τὸ νὰ κάμῃ πνευματικωτέραν τῆς ἁγίας ταύτης ἡμέρας χρῆσιν

— Ἀλλά τινες τῶν πολεμίων τοῦ ἁγιασμοῦ ἠθέλησαν νὰ ἑρμηνεύσωσιν αὐτὸν κατὰ τρόπον ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν καλὴν πίστιν. Εἶπον π.χ. ὅτι ὁ ἁγιασμὸς συνεπάγεται τὸ νὰ σὲ ἀναγκάζῃ ἡ πολιτεία ἑκόντα ἄκοντα νὰ πηγαίνῃς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν· καὶ ὡς συνέπειαν τοῦ ἁγιασμοῦ προσέθηκαν τὸ νὰ μὴ δύνασαι νὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν ἐξοχήν. Ἀλλὰ παρὰ ταῦτα ἡ κατὰ τοῦ ἁγιασμοῦ γνώμη κατίσχυσε διὰ μιᾶς ψήφου. Ἐὰν δὲ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ δηλωθεὶς ἀλλόκοτος τρόπος, καθ' ὃν τὸ προεδρεῖον ἐζήτησε τὰς ψήφους τοῦ συνεδρίου· ὡς καὶ ἡ ἐκ τούτου ἀποχώρησις μελῶν τινων καὶ ἄρνησις ψήφου ἄλλων· ἐὰν εἰς ταῦτα προστεθῇ ὅτι τὰ ὑπομνήματα τῶν μὴ ἀντιπροσωπευθέντων σωματείων ἦταν ὑπὲρ τοῦ ἁγιασμοῦ, ἔτι δὲ ὅτι ἀντιπρόσωποί τινες σωματείων, παρὰ τὴν ἐντολὴν αὐτῶν, ἐψήφισαν κατὰ τοῦ ἁγιασμοῦ· καὶ ἐὰν πρὸς τούτοις ὑπολογισθῇ ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν κατὰ τοῦ ἁγιασμοῦ κηρυχθέντων δὲν ἀντεπροσώπευον συντεχνίας καὶ συλλόγους, ἀλλὰ παρίσταντο ὑπὸ ἀτομικὴν ἰδιότητα, ὁ ἁγιασμὸς τῆς Κυριακῆς πράγματι καὶ κατ' ἀλήθειαν εἶχε τὴν ψῆφον τὴν νικῶσαν.

— Κατὰ τοῦ ἁγιασμοῦ τῆς Κυριακῆς ἀντετάχθη καὶ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἡ πολιτεία ἀριθμοῦσα ἐν τοῖς κόλποις της καὶ ἑτεροθρήσκους πρέπει νὰ μένῃ ἔξω τῆς θρησκευτικῆς σφαίρας, καὶ ὅτι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μόνην ἀπόκειται νὰ καλλιεργήσῃ τὸν ἁγιασμὸν διὰ τοῦ διαφωτισμοῦ τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως καὶ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ αἰσθήματος τῆς εὐλαβείας πρὸς τὸν Θεόν.

— Ἐννοῶ τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο εἰς τὸ στόμα ἀνθρώπων κατ' ἀρχὴν κεκηρυγμένων κατὰ τῆς Κυριακῆς ἀργίας. Ἀλλ' ὅταν τις παραδέχηται Κυριακὴν ἀργίαν ὑποχρεωτικὴν καὶ διὰ τοὺς ἀλλοθρήσκους, ποίαν προστασίαν τοῖς κάμνει ἔπειτα πολεμῶν τὸν ἁγιασμὸν καὶ ἀφίνων ἐλεύθερα τὰ μέσα τῆς σπαταλῆς, τῆς μέθης καὶ τῆς κοινωνικῆς διαφθορᾶς; Καὶ αὐτοὶ οἱ ὀπαδοὶ τῆς ἐπιεικεστάτης καὶ χαλαρωτάτης ἀργίας ἀνεγνώρισαν τὸ καθῆκον τῆς ἑλληνικῆς πολιτείας εἰς τὸ νὰ προστατεύσῃ διὰ τοῦ νόμου τῆς ἀργίας τὰς

ὥρας τῆς θείας λειτουργίας. Ἀλλὰ δὲν ἐννοοῦσιν ὅτι εἶνε ἀνακόλουθοι καὶ ἀντιφατικοὶ ἀνακηρύττοντες ἔπειτα ὅτι ὁ νόμος τῆς Κυριακῆς ἀργίας δὲν πρέπει νὰ ἐπηρεασθῇ ὑπὸ θρησκευτικῶν λόγων; Ἐὰν τοῦτο ληφθῇ ὡς ἀρχή, διατί τότε νὰ ἀργῇ ὁ Ἰουδαῖος κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἐκκλησιασμοῦ τῶν χριστιανῶν; Ἀφοῦ ἅπαξ ἔγεινε δεκτὸν ὅτι ἡ ἑλληνικὴ πολιτεία ὀφείλει διὰ νόμου νὰ προστατεύσῃ τὴν θείαν λειτουργίαν, οἱ θρησκευτικοὶ χριστιανικοὶ λόγοι ἀναγνωρίζονται ἰσχύοντες διὰ τὴν πολιτείαν ταύτην, καὶ ὁ ἁγιασμός, ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἐξηγηθεῖσαν ἔννοιαν, εἰσέρχεται εἰς τὴν σφαῖραν αὐτῆς.

— Πῶς δὲ ἠμπορεῖ νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἡ ἑλληνικὴ πολιτεία δὲν ἔχει ποσῶς ν' ἀναμιγνύηται κατὰ τὸν ἴδιον αὐτῇ τρόπον εἰς τὰ ἔργα τῆς Ἐκκλησίας, ὑποβοηθοῦσα αὐτὴν καὶ συντρέχουσα; Μὴ παρ' ἡμῖν ἰσχύει τὸ δόγμα ἐλευθέρα Ἐκκλησία ἐν ἐλευθέρᾳ πολιτείᾳ; Μὴ παρ' ἡμῖν κρατεῖ ἡ ἀρχὴ τῆς ἀθέου πολιτείας; Ἀλλ' ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου μέχρι σήμερον ἔχομεν σύμπραξιν καὶ συνεργασίαν πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας. Ἀλλ' ἡμεῖς ἐψηφίσαμεν τὸ Σύνταγμά μας εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος. Ἀλλ' ἡμεῖς ἔχομεν καθεστὼς ἐπιβάλλον ἴδια δικαιώματα καὶ καθήκοντα τῆς πολιτείας μας πρὸς τὴν χριστιανικὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἥτις εἶνε τοῦ Κράτους Ἐκκλησία. Καὶ τούτων οὕτως ἐχόντων, ποίαν ὑπόστασιν πραγματικὴν ἔχουσι πλέον τἀαὐθαίρετα θεωρήματα τῶν ἰδιαιτέρων ὅλως καὶ ἀνεξαρτήτων κύκλων κράτους καὶ Ἐκκλησίας, καὶ ἡ ὑποχρέωσις τῆς πολιτείας νὰ μένῃ ξένη καὶ ἀδιάφορος παντελῶς πρὸς ζητήματα θρησκευτικὰ κοινωνικωτέρου χαρακτῆρος, ἐπηρεάζοντα κατ' ἀνάγκην καὶ αὐτῆς τῆς πολιτείας τὰς τύχας;

— Ὁ Ἰούλιος Σίμων κατήγγελλεν ἐν Γαλλίᾳ τὴν θρησκευτικὴν τῶν Κυβερνήσεων ἀδιαφορίαν ὡς ὀλεθρίαν διὰ τὸ Ἔθνος αὐτὸ καὶ τὸ Κράτος. Καὶ ἔρχεσθε σεῖς οἱ πολιτικοὶ δογματισταὶ τῶν Ἀθηνῶν νὰ κηρύξητε τὴν πολιτικὴν ἀθεΐαν ἐναντίον τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων, ἐναντίον τῶν κειμένων νόμων, ἐναντίον τῆς κοινῆς συνειδήσεως, ἣν κατώπτριζον τὰ τόσα ὑπομνήματα συντεχνιῶν καὶ συλλόγων τὰ συνηγοροῦντα ὑπὲρ νόμου σχετικοῦ μὲ τὴν ἁγίασιν τῆς Κυριακῆς;

— Ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐν Νορβηγίᾳ, καὶ ἀλλαχοῦ, ὑπάρχουν νόμοι σχετικοὶ μὲ τὴν ἁγίασιν τῆς Κυριακῆς. Εἶνε δὲ ἐκεῖ μυριάδες ἀλλοθρήσκων. Ὅ,τι λοιπὸν δὲν ἐθεώρησαν ἄτοπον, ἄδικον, ψευστικόν, ἀνελεύθερον, τὰ μᾶλλον εὐνομούμενα καὶ τὰ πλέον φιλελεύθερα κράτη, θέλει ἁμαρτήσει ἂν τὸ δεχθῇ ἡ πολιτεία ἡ ἑλληνική;

— Τί δὲ εἶνε νόμος κυριακῆς ἀργίας σχετικὸς μὲ τὴν ἁγίασιν πτρὰ καὶ νόμος κυριακῆς ἀργίας αὐστηρᾶς; Καὶ ἀφοῦ τὸ συνέδριον διὰ μεγάλης πλειονοψηφίας παρεδέχθη τὴν αὐστηρὰν ἀργίαν, ποῦ εἶχε πλέον νὰ στηριχθῇ ὁ πόλεμος κατὰ τοῦ ἁγιασμοῦ;

— Τὸ Κράτος, εἶπον, ἔχει ἁπλῶς νὰ κανονίσῃ τὰ τῆς ἀργίας τῶν διαφόρων ἐπαγγελμάτων, εἰς οὐδὲν δὲ ἄλλο ἔχει ν' ἀναμιχθῇ· ἄρα ὁ νόμος δὲν πρέπει νὰ εἶνε σχετικὸς μὲ τὴν ἁγίασιν. Ἐννοῶ νὰ λέγουν ταῦτα οἱ εὐάριθμοι ἐκεῖνοι, οἵτινες ὑπὸ τὸ προσωπεῖον φιλελευθέρων δῆθεν πολιτικῶν θεωρημάτων ἀδεξίως ἐκάλυπτον τὸ ἰδικόν των ἄθεον φρόνημα. Ἀλλ' οἱ δύο-τρεῖς θρησκευόμενοι, οἵτινες, ψηφίσαντες τὴν αὐστηρὰν ἀργίαν, συνεδογμάτισαν ἔπειτα καὶ αὐτοὶ ὅτι εἰς τὴν πολιτείαν δὲν ἀνήκει νὰ θεωρήσῃ τὴν ἀργίαν καὶ ἀπὸ τῆς θρησκευτικῆς της ἀπόψεως, ὑπελόγισαν ἄρά γε οὗτοι τὰ ἐπακόλουθα τῆς δοξασίας ταύτης, ἂν ποτε ἤθελεν υἱοθετηθῇ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ κοινοβουλίου; Πάντες οἱ ὑπέρμαχοι τῶν χριστιανικῶν ἰδεῶν, διερμηνεύοντες τὸ φρόνημα ὅλον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὑπεστηρίξαμεν ὅτι ἡ πολιτεία ἔχει καθῆκον νὰ μεριμνήσῃ διὰ τοῦ νόμου περὶ ἱδρύσεως λαϊκῶν ἠθικοθρησκευτικῶν καὶ κυριακῶν σχολῶν. Ἀλλ' ἐὰν κρατήσῃ τὸ δόγμα ὅτι αἱ περὶ θρησκευτικῆς ἀναπλάσεως φροντίδες εἶνε ξέναι πρὸς τὸ κράτος, ἐν τίνι δικαιώματι θ' ἀπαιτήσωμεν παρ' αὐτοῦ νὰ μεριμνήσῃ διὰ τῶν δήμων πρὸς ἵδρυσιν κυριακῶν σχολείων καὶ ἄλλων παρομοίων κέντρων;

— Καὶ ἠξεύρετε ποῦ ἄγει ἡ ἀρχὴ αὕτη τῆς ἀθέου πολιτείας καὶ τῆς θρησκευτικῆς τοῦ Κράτους ἀδιαφορία; Μέχρι τοῦ νὰ καταργηθῇ τὸ θρησκευτικὸν μάθημα ἀπὸ τὰ δημόσια σχολεῖα, διὰ νὰ μὴ προσβάλλωνται αἱ συνειδήσεις τῶν ἀλλοθρήσκων καὶ τῶν ἀπίστων· μέχρι τοῦ νὰ παύσῃ τὸ κράτος διορίζον ἱεροκήρυκας καὶ νὰ κλείσῃ τὰς ἱερατικὰς καὶ θεολογικὰς σχολάς. Διότι μέχρις οὗ δὲν γείνουν καὶ ταῦτα, ἡ ἑλληνικὴ πολιτεία θὰ ἐξακολουθῇ νὰ προστατεύῃ καὶ θρησκευτικοὺς σκοποὺς πρὸς σκανδαλισμὸν τῶν πρεσβευόντων ὅτι τὸ Κράτος πρέπει νὰ εἶνε ὅλως ἀδιάφορον καὶ ξένον πρὸς τὴν θρησκευτικὴν κίνησιν καὶ ζωήν. Καὶ λέγονται ταῦτα ἀπὸ ἄνδρας λογιωτάτους μεταξὺ τόσων κινδύνων τῆς κοινωνίας καὶ τόσης πολιτικῆς ἀποσυνθέσεως, καὶ τὴν ἐπαύριον γεγονότων ἀτυχῶν τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν κοινὴν πεποίθησιν ἐδημιούργησεν ἡ ἔμπρακτος ἀθεΐα τῆς ἑλληνικῆς διοικήσεως καὶ πολιτείας!

— Ἀλλά, θὰ μᾶς ἀντείπουν, ἡμεῖς ἐδέχθημεν ὅτι τῆς Ἐκκλησίας χρέος εἶνε νὰ φροτίσῃ διὰ τὸν ἁγιασμὸν τῆς Κυριακῆς καλλιεργοῦσα τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα, ἐπεκτείνουσα τὸ χριστιανικὸν κήρυγμα καὶ ἐμπνέουσα τὴν εὐλάβειαν πρὸς τὸ θεῖον.

— Μά, κύριοί μου, εἶσθε τόσον λοιπὸν ἁπλοϊκοί; Ποία Ἐκκλησία θέλετε ν' ἀναλάβῃ μόνη τὸν ἁγιασμὸν τῆς Κυριακῆς; Σεῖς οἱ ἴδιοι ἐτονίσατε τὴν σημερινὴν ἀνεπάρκειαν τῆς Ἐκκλησίας μας· καὶ περιμένετε ἀπ' αὐτὴν καὶ μόνην νὰ ἐπιβάλῃ τὸν ἁγιασμὸν διὰ τῆς θρησκευτικῆς καθάρσεως τῶν συνειδήσεων, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης ἀρωγῆς, καὶ τοῦτο, ἐνῷ οἱ πλεῖστοι ἀπὸ σᾶς ἀπαιτεῖτε ἐλεύθερα ὅλα τὰ κέντρα τῶν κοσμικῶν διασκεδάσεων; Καὶ ὅταν ἡ πολιτεία μας συνετέλεσε κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν παροῦσαν ἀδυναμίαν καὶ ἐξάρθρωσιν τῆς Ἐκκλησίας, δὲν τῇ γεννᾶται τάχα ἐντεῦθεν ἐπιτακτικώτερον τὸ καθῆκον νὰ συντελέσῃ καὶ αὐτὴ ἐν τῷ ἰδίῳ κύκλῳ εἰς τὸν ἁγιασμὸν τῆς Κυριακῆς ἡμέρας, ὅστις διὰ μίαν **ταλλάχιστον** ἀκόμη πεντηκονταετίαν θὰ εἶνε ἁπλῆ λέξις, ἂν ἀφεθῇ εἰς μόνην τὴν Ἐκκλησίαν;

Ἀγνοεῖτε ἄρά γε ὅτι ἔχομεν ὑπουργεῖον ἐκκλησιαστικῶν; Πῶς λοιπὸν σεῖς ὁρύσσετε χάσμα μεταξὺ πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας; Ἢ ἀναγνωρίζετε εἰς τὴν πρώτην δικαιώματα ἐπὶ τῆς δευτέρας ἄνευ καθηκόντων πρὸς αὐτήν; Θέλετε τὰς μονάς, τὴν ἱεραρχίαν, τὸν κλῆρον, ὑπὸ τὴν ἐξάρτησιν τῆς πολιτείας. Θέλετε δηλαδὴ τὴν πολιτείαν κυρίαν τῶν τυχῶν τῆς Ἐκκλησίας· καὶ ἔπειτα ἀναφωνεῖτε ὅτι ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει μόνη νὰ μεριμνήσῃ περὶ ἑαυτῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀποστολῆς της; Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη σήμερον ἐψηφίζετο ἡ τελεία χειραφέτησις τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς πολιτείας, καὶ πάλιν αὕτη ὤφειλε νὰ συντρέξῃ ἐκείνην εἰς τὸ ἔργον τοῦ ἁγιασμοῦ. Διότι ἡ ἑλληνικὴ πολιτεία, ὡς παρέλυσεν ἐν πολλοῖς τὴν ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίαν καὶ τὴν κατέστησεν ἀνίκανον εἰς γενναίαν δρᾶσιν, τοιουτοτρόπως κατὰ νόμον δικαιοσύνης, καὶ διὰ νὰ ἐξαγνισθῇ, ὀφείλει νὰ συντρέξῃ τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὸ ἔργον της, μέχρις οὗ αὕτη δυνηθῇ νὰ καταρτισθῇ ἀπαξίως τῆς ἀποστολῆς της.

— Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀκόμη τοῦτο γείνῃ, ἡ ἑλληνικὴ πολιτεία μόνον παραφρονοῦσα δύναται νὰ ὑπαγάγῃ ἑαυτὴν εἰς τὸ δόγμα τῆς θρησκευτικῆς ἀδιαφορίας. Διότι ἡ κατάστασις τῆς θρησκευτικῆς ἰδέας ἐξασκεῖ μεγίστην ἐπιρροὴν διὰ τῆς ἐξ αὐτῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης ἠθικῆς διαμορφώσεως ἐπὶ τῶν τυχῶν αὐτῆς τῆς πολιτείας, κράτος δὲ ἄθεον δὲν θέλει βραδύνει νὰ καταντήσῃ κράτος αὐτοκτόνων.

— Εὐτυχῶς ἡ ἑλληνικὴ συνείδησις θέλει νόμον κυριακῆς ἀργίας σχετικὸν μὲ τὴν ἁγίασιν, καὶ ὅταν θὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα τοῦ νομοθετήματος, θέλομεν ἴδει ποία κυβέρνησις ἢ βουλὴ θὰ ἔχῃ τὴν ἔνοχον ἀφροσύνην ν' ἀντιστρατευθῇ πρὸς τὴν θέλησιν αὐτήν. Ἡ Ἐκκλησία βεβαίως θ' ἀναλάβῃ τὸ ἔργον τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν ψυχῶν καὶ τοῦ βίου διὰ τῶν οἰκείων αὐτῆς μέσων. Ἀλλὰ καὶ ἡ πολιτεία ὀφείλει νὰ ὑποβοηθήσῃ τὸ ἔργον διὰ τῆς ἱδρύσεως ἠθικοθρησκευτικῶν λαϊκῶν σχολῶν, δι' ὑποχρεώσεως καθηγητῶν καὶ διδασκάλων νὰ ὁδηγῶσι τοὺς μαθητὰς εἰς τοὺς ναοὺς καὶ διὰ παρεμποδίσεως παντὸς ὅ,τι φέρει ἐν τῇ κοινωνίᾳ τὴν βεβήλωσιν τῆς κυριακῆς ἡμέρας.

(Ἀκολουθεῖ).

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Ἐρώτησις. Ἀνέγνωσα εἰς ἓν βιβλίον ὅτι πρέπει τις νὰ ἀποφεύγῃ τὸ νὰ βλέπῃ τὰς γυναῖκας. Ἀλλά, παρακαλῶ, μέσα εἰς τὴν κοινωνίαν εἶνε τὰ πράγματα αὐτὰ δυνατά;

Ἀπάντησις. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς μᾶς ὁδηγεῖ εἰς τὴν ὀρθὴν λύσιν τοῦ ζητήματος. Αὐτὸς εἶπεν «ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτῆς ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.» Δὲν κατεδίκασε λοιπὸν τὸ πρὸς τὴν γυναῖκα βλέμμα, ἀλλὰ μόνον τὸ ἔνοχον καὶ ἀκάθαρτον βλέμμα. Βεβαίως δὲν πρέπει νὰ ἐπιζητῇ τις μετὰ πάθους τὰς συναναστροφὰς γυναικῶν· τοῦτο ἤθελεν εἶνε ἀπόδειξις ὅτι αἱ πρὸς αὐτὰς διαθέσεις του δὲν εἶνε ἄδολοι καὶ ἁγναί. Καὶ ὅταν εὑρεθῇ ἐν μέσῳ των, πρέπει πάντοτε νὰ τηρῇ εὐπρεπεῖς τρόπους καὶ στάσιν σώφρονα καὶ σεμνήν. Ἂν δὲ καὶ παρὰ τὴν θέλησίν του σκανδαλίζηται, ὀφείλει νὰ ἀπέλθῃ. Ἀλλ' ἐὰν αἰσθάνηται τὸν ἑαυτόν του ἐλεύθερον ἀπὸ πονηρὰς καὶ ἀκαθάρτους ἐπιθυμίας, ἢ ἐὰν εἰσέρχηται εἰς οἰκογένειαν, μὲ τὴν ὁποίαν ἱερᾶς καὶ ἀδόλου συμπαθείας ἠθικὸν τὸν συνδέει, τοῦτο δὲν ἀντίκειται ποσῶς πρὸς τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ Χριστὸς μὲ τοὺς μαθητάς του τοσάκις ἐφιλοξενήθησαν παρὰ τῇ Μάρθᾳ καὶ τῇ Μαρίᾳ· καὶ γυναῖκες ἐκ τῆς Γαλιλαίας τοὺς ἠκολούθουν εἰς τὰς περιοδείας των ὑπηρετοῦσαι. Εἰς αὐτὰς τὰς Πράξεις τῶν ἀποστόλων ἀναφέρεται ὅτι ἐν τῷ ὑπερῴῳ, ὅπου προσεκαρτέρουν οἱ μαθηταὶ τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, ἦσαν «σὺν γυναιξίν». Δὲν ἠμποροῦμεν δὲ βεβαίως νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι εἰς ὅλας ταύτας τὰς περιπτώσεις ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἀπέφευγον νὰ ἀντικρύζωσι τὰ βλέμματα ἀλλήλων. Διὰ ταῦτα τὸ βλέπειν εἰς γυναῖκα κανονίζεται κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν διάθεσιν τοῦ βλέμματος. Ἐὰν βλέπῃς ἐπ' αὐτὰς μετ' ἐπιθυμίας κτηνώδους, ὡς πρὸς σάρκας, εἶσαι ἔνοχος. Ἐὰν βλέπῃς ἐντίμως καὶ μετὰ σεβασμοῦ, ἐλεύθερος ἀπὸ τοὺς οἴστρους τῆς σαρκός, ὄχι μόνον δὲν ἔχεις τίποτε νὰ βλασθῇς, ἀλλ' ἐκ τῆς συναναστροφῆς τῆς σώφρονος καὶ σεμνῆς γυναικὸς σωφρονέστερος καὶ σεμνότερος καὶ σὺ δύνασαι νὰ γείνῃς.

Ἐρώτησις. Ἐὰν οἱ προϊστάμενοί μου, ἢ ἄλλοι ἄνθρωποι κατέχοντες ἐξουσίαν, μὲ πιέσουν εἰς τὸ νὰ κάμω πρᾶξιν ἀποδοκιμαζομένην ἀπὸ τὴν συνείδησίν μου καὶ καταδικαζομένην ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιον, τί νὰ κάμω; Πρὸ πάντων, ἐὰν διὰ τὴν ἀντίστασιν καὶ τὴν ἄρνησίν μου, ἀπολυθῶ ἢ καταδιωχθῶ καὶ δυσκολευθῶ εἰς αὐτὴν τὴν συντήρησίν μου;

Ἀπάντησις. Ὅπου ὑπάρχει ἀντίθεσις θελήματος Θεοῦ καὶ θελήματος ἀνθρώπων, τὸ καθῆκόν μας εἶνε ὡρισμένον ἀπὸ τὰς θείας Γραφάς. Ὀφείλομεν δηλαδὴ νὰ εἴπωμεν καὶ νὰ κάμωμεν ὅ,τι εἶπον ὁ Πέτρος μετὰ τῶν ἀποστόλων εἰς τὸν ἀρχιερέα ἐν τῷ Συνεδρίῳ. ὅτε τοὺς ἐπέπληττε διότι ἐκήρυττον τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ. Τί δὲ εἶπον; ὅτι «πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις». Ἀλλὰ θὰ μᾶς ἀπολύσουν ἀπὸ τὴν θέσιν, ἀλλὰ θὰ μᾶς ἀδικήσουν εἰς τὰ συμφέροντά μας, ἀλλὰ θὰ μᾶς κάμουν νὰ ὑποφέρωμεν εἰς αὐτὴν τὴν συντήρησίν μας. Καὶ ταῦτα ὀφείλομεν νὰ πάθωμεν, καὶ ἀπὸ ταῦτα χειρότερα ἀκόμη, ἐὰν καὶ οὕτω τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ὑπακοήν μας γείνῃ ἀνάγκη νὰ δείξωμεν. Μήπως νομίζετε, ὅτι ἐχαίδευσαν τοὺς ἀποστόλους οἱ Φαρισαῖοι, ἐπειδὴ παρήκουσαν τὰς ἰδικάς των διαταγὰς καὶ ὑπήκουσαν εἰς τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα; Αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων μᾶς πληροφοροῦν ὅτι τοὺς ἔδειραν. Αὐτοὶ δέ; Αὐτοὶ «ἐπορεύοντο χαίροντες» ἀπὸ τοῦ προσώπου τοῦ συνεδρίου (Πράξ. ε' 41). Καὶ ταῦτα μόνα ἔπαθον; Καὶ εἰς μυρίας ἄλλας βασάνους, πολὺ χειροτέρας, ὑπεβλήθησαν, καὶ οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν μαρτυρικὸν θάνατον ὑπέστησαν, ὅπως σταθοῦν πιστοὶ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Μὴ δὲ οὗτοι μόνον; Καὶ μυριάδες χριστιανῶν ἄλλων. Ἄνδρες καὶ νέοι καὶ νέαι καὶ γέροντες. Ἀκολουθεῖς τὸν Χριστόν; Ὀφείλεις νὰ ἀπαρνηθῇς τὸν ἑαυτόν σου καὶ νὰ ἄρῃς τὸν σταυρόν σου. Ἐὰν σοῦ εἴπουν «ἄλλαξε τὴν πίστιν σου, διότι σὲ παύομεν ἀπὸ τὴν θέσιν, διότι θὰ σὲ στενοχωρήσωμεν εἰς τὰς βιοτικάς σου ἀνάγκας», θὰ τὸ κάμῃς; ὄχι. Ἀλλὰ καὶ τὸ νὰ κάμῃς ἀδικίαν, κλοπήν, δόλον, ἀπάτην, δὲν εἶνε ἄρνησις τῆς πίστεως; Διότι εἶνε ἀνομία. Τί δὲ εἶπεν ὁ Χριστὸς διὰ τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν; Τὸ γνωρίζεις. Εἶπεν «οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν» (Ματθ. Ζ' 23). Ἀλλὰ θὰ ὑποφέρῃς. Ὑπόφερε. Ὑποφέρει ὁ ἀθλητὴς διὰ τὸ βραβεῖον· ὁ γεωργὸς διὰ τὸν καρπόν· ὁ ἁλιεὺς διὰ τὴν ἄγραν· ὁ ναύτης διὰ τὸν μισθόν. Καὶ εἶνέ τι παράδοξον ἂν ὑποφέρῃς σὺ διὰ

νὰ λάβῃς ζωὴν αἰώνιον καὶ βασιλείαν θείαν ; ἔπειτα ἀπὸ τὰ μαρτύρια ἐκπηγάζει ζωή. Τί θὰ ἦτο ἡ Ἐκκλησία ἄνευ τῶν μαρτύρων ; Τοιουτοτρόπως καὶ ἡ κοινωνικὴ διαρρύθμισις, διὰ νὰ γείνῃ χριστιανική, ἀπαιτεῖ τοὺς μάρτυράς της. Αἱ οἰκονομίαι εἶνε ψεύδη καὶ ἀνανδρίαι. Ἡ πίστις καὶ ἡ ἀγάπη ἀπαιτοῦν ἀγωνιστὰς καὶ ἥρωας. Εὐτυχεῖς ὅτοι διὰ τῶν ἰδίων παθημάτων συντελέσουν εἰς τὸ νὰ ἐξεγερθῇ ἡ κοινωνικὴ συνείδησις ἐν χριστιανικῷ πνεύματι καὶ ἐπιβάλῃ ἀδελφικὴν διαρρύθμισιν τῶν κοινωνικῶν πραγμάτων, καθ' ἣν θὰ ἐκλείψωσι τὰ θύματα καὶ οἱ τύραννοι.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΠΡΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΝ ΕΚΠΙΕΣΟΝΤΑ

Δὲν εἶνε ἐλεύθερος ἄλλος τις, παρὰ μόνον ὁ ζῶν ἐν Χριστῷ· οὗτος ἵσταται ὑπεράνω ὅλων τῶν δεινῶν· καὶ ἂν αὐτὸς δὲν θέλῃ νὰ προξενήσῃ εἰς τὸν ἑαυτόν του ἀδίκημα, ἄλλος δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ πράξῃ τοῦτο ποτέ, ἀλλ' εἶνε ἀπρόσβλητος, ἐπειδὴ δὲν ἐπηρεάζεται ἀπὸ χρηματικὴν ζημίαν· διότι ἔμαθεν ὅτι οὐδὲν ἐφέραμεν εἰς τὸν κόσμον, οὐδὲ νὰ ἐξαγάγωμεν τίποτε δυνάμεθα· ὑπὸ πόθου φιλοτιμίας ἢ δόξης δὲν κυριεύεται, διότι ἔμαθεν ὅτι ἐν τῷ οὐρανῷ εἶνε ἡ πολιτεία μας· ὑβρίζων τις αὐτὸν δὲν τῷ προξενεῖ λύπην, κτυπῶν δὲν τὸν ἐρεθίζει· μία συμφορὰ μόνον ὑπάρχει διὰ τὸν Χριστιανόν, τὸ νὰ προσκρούσῃ εἰς τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ· τὰ δὲ ἄλλα, οἷον κτημάτων ἀπώλεια, πατρίδος στέρησις, διὰ τὰ ἔσχατα κίνδυνος, οὐδὲ νομίζει ποσῶς ὅτι εἶνε δεινὸν πρᾶγμα· καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὅλοι φρίττουσι, τὸ νὰ ἀπέλθωσιν ἐντεῦθεν ἐκεῖ, τοῦτο εἰς ἐκεῖνον εἶνε μᾶλλον εὐχάριστον ἀπὸ τὴν ζωήν. Διότι καθώς, ὅταν τις ἀνελθὼν εἰς τὴν κορυφὴν σκοπέλου παρατηρῇ τὴν θάλασσαν, καὶ τοὺς ταξειδεύοντας αὐτήν, ἄλλους μὲν ὑπὸ κυμάτων νὰ καταβρέχωνται, ἄλλους δὲ εἰς ὑφάλους νὰ προσαράσσωσιν, ἄλλους δὲ ἀλλοῦ μὲν προσπαθοῦντας νὰ διευθυνθῶσιν, ἀλλοῦ δὲ φερομένους ὡς δεσμίους ὑπὸ τῆς ὁρμῆς τοῦ ἀνέμου, καὶ πολλοὺς μὲν ὑπὸ τῶν ὑδάτων νὰ καλύπτωνται, καὶ ἄλλους μὲν ἀντὶ πλοίου καὶ πηδαλίου τὰς χεῖρας νὰ μετχειρίζωνται μόνας, πολλοὺς δὲ ἐπὶ μιᾶς σανίδος ἢ ἀπό τινος τῶν ἐξαρτημάτων τοῦ πλοίου νὰ φέρωνται, ἄλλους νὰ ἐπιπλέωσι νεκροί, πολύμορφον τινα δηλ. καὶ πολυπρόσωπον συμφορὰν· τοιουτοτρόπως καὶ τοῦ Χριστοῦ ὁ στρατιώτης, ἀπὸ τὴν ταραχὴν τοῦ βίου καὶ τὰ κύματα τὸν ἑαυτόν του ἐξαγαγών, κάθηται εἰς ἀσφαλὴ καὶ ὑψηλὸν τόπον. Διότι τί ἀσφαλέστερον καὶ ὑψηλότερον εἶνε τοῦ νὰ ἔχῃ τις μίαν φροντίδα, πῶς δηλ. πρέπει νὰ ἀρέσῃ εἰς τὸν Θεόν ; Εἴδες, Θεόδωρε, τὰ ναυάγια τῶν ταξειδευόντων ταύτην τὴν θάλασσαν ; Διὰ τοῦτο, παρακαλῶ, φύγε τὸ πέλαγος, φύγε τὰ κύματα, καὶ ὑψηλὸν κατάλαβε τόπον, ὅπου δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ καταληφθῇς ὑπ' αὐτῶν· ὑπάρχει ἀνάστασις, ὑπάρχει κρίσις, κριτήριον ἀναμένει ἡμᾶς φοβερόν, ὅταν ἐξέλθωμεν ἐντεῦθεν. Ὅλος πρέπει νὰ παραστῶμεν ἐνώπιον τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἡ κτηνοτροφικὴ ἔκθεσις τοῦ Ἄργους, ἀναλόγως τοῦ ὀλιγοχρόνου τῆς ἑτοιμασίας της, ἐπέτυχε λαμπρῶς. Λυπηρὸν μόνον ὅτι ἤδη ἀρχίζομεν ὅσα ἔπρεπε νὰ εἶνε πρὸ πολλοῦ μεταξὺ τῶν κυριωτέρων μελημάτων μας.

— Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐπεσκέφθη τὴν ἔκθεσιν μετὰ τοῦ πρίγκηπος Νικολάου. Ὑποβάλλομεν εὐλαβῶς μίαν πρότασιν. Ὅπου μεταβαίνῃ ἡ Α. Μ. ν' ἀπαγορεύῃ τὰ ἔξοδα τῶν ὑποδοχῶν καὶ νὰ συνιστᾷ ὅπως χρησιμοποιῶνται ταῦτα πρὸς ἵδρυσιν ἠθικοθρησκευτικῶν λαϊκῶν Σχολῶν.

— Ὀφείλομεν νὰ ἐξάρωμεν μίαν πρᾶξιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ναυτικῶν κ. Βουδούρη. Ὄχι ὅτι προσέθεσε νέα θωρηκτὴ καὶ τορπιλλοβόλα εἰς τὸν στόλον μας, ἀλλ' ὅτι ἔκαμε κάτι τι καλήτερον καὶ ἀνώτερον, ἀνέλαβε δηλαδὴ νὰ συμβάλῃ εἰς τὸ νὰ δημιουργηθῶσιν ἄνδρες ἐν τῷ ναυτικῷ. Οὕτως ὑπέβαλε νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν περὶ διορισμοῦ δύο ἱερέων εἰς τὸ ναυτικόν. Ἐκ τούτων ὁ εἷς θὰ μένῃ εἰς τὸν Ναύσταθμον, ὁ δὲ ἄλλος εἰς τὸν στόλον. Οἱ ἱερεῖς οὗτοι θὰ ἔχωσι βαθμὸν καὶ μισθὸν ὑποπλοιάρχου, δέον δὲ νὰ εἶνε προλύται τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου. Παρὰ πᾶσαν τὴν λύπην, ἣν γεννᾷ τὸ ὅτι τώρα μόλις λαμβάνεται πρόνοια τοιαύτη, χαίρομεν διότι ἔστω καὶ ἀργότερα ἐπιτελεῖται τὸ προσῆκον.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Πᾶς Χριστιανὸς ὡς πρῶτον καὶ κύριον βιβλίον πρέπει νὰ ἔχῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ του τὴν Καινὴν Διαθήκην, δηλαδὴ τὴν Ἱερὰν τοῦ Χριστιανισμοῦ Βίβλον τὴν περιέχουσαν τὰ 4 Εὐαγγέλια, τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, τὰς Ἐπιστολὰς καὶ τὴν Ἀποκάλυψιν. Ἐν τῇ Βίβλῳ ταύτῃ εὑρίσκονται τὰ ἀναγινωσκόμενα κατὰ Κυριακὴν Ἀπόστολοι καὶ Εὐαγγέλια.

Κυριακὴ 6 Ἰουνίου

Ὁ **Ἀπόστολος** Πράξεων ϛ' 1—7.

Τὸ **Εὐαγγέλιον** ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάν. Ζ' 37—53 καὶ Η' 12

Κυριακὴ 13 Ἰουνίου

Ὁ **Ἀπόστολος** Ἑβρ. ια' 33—ιϛ' 2

Τὸ **Εὐαγγέλιον** ἐκ τοῦ κατὰ Ματθ. Γ' 32—38 καὶ ΙΘ' 27—30.

ΟΙ ΔΙΔΑΞΟΝΤΕΣ

ΕΙΣ ΤΑΣ ΛΑΪΚΑΣ ΣΧΟΛΑΣ ΤΗΣ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἐν τῇ Α' ἐν Ἀθήναις παρὰ τὴν Ἱ. Σύνοδον
8—9 μ. μ.

Σαββάτῳ 5 Ἰουνίου Μ. Χ. Γαλανὸς
Κυριακῇ 6 » Μ. Χ. Γαλανὸς

Ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Εἰρήνης
5—6 μ. μ.

Κυριακῇ 6 Ἰουνίου Ἀρχιμ. Τιμόθ. Ἀναστασίου

Ἐν ταῖς φυλακαῖς Συγγροῦ 4—5 μ.μ.

Παρασκευῇ 4 Ἰουνίου Ἀρχιμ. Τιμόθ. Ἀναστασίου

Ἐν τῷ Ζαννείῳ Ὀρφανοτροφείῳ ἐν Πειραιεῖ

Σαββάτῳ 5 Ἰουνίου 8—9 μ.μ. Δ. Παπαδόπουλος
Πέμπτῃ 10 » 8—9 μ.μ. Ἀρχ. Τιμόθ. Ἀναστασίου

Τυποις ΑΡ. Ζ. ΔΙΑΛΗΣΜΑ καὶ Κ. ΣΑΡΑΝΤΙΝΟΥ